

संक्षिप्त

चिखलगावात चोरी

-नमो महाराष्ट्र वणी प्रतिनिधी

गणेश नगर चिखलगाव येथे बंद घराचे कुलूप तोडून पंचवीस हजार रुपये चोरी गेल्याची घटना 24 सप्टेंबर रोजी घडली. वणी पोलीस स्टेशन अंतर्गत येणाऱ्या गणेश नगर चिखलगाव येथे मोसर नुद्दीन वसिमो उद्दीन शेख राहणार बोधे नगर चिकलगाव यांच्या भावाचे गणेश नगर चिखलगाव येथे घर असून दिनांक 24 सप्टेंबर रोजी दुपारी एक ते सहा वाजेच्या दरम्यान अज्ञात चोरट्याने घराचे कुलूप कोडा तोडून घरामध्ये प्रवेश केला. घरातील कपाटातील लॉकरमध्ये असलेले पंचवीस हजार रुपये नगदी चोरून नेले अशी फिर्याद वनी पोलीस स्टेशन येथे दिली असता पोलीसांनी अज्ञात आरोपी विरुद्ध कलम 305(अ) 331(3) बी एन एस अन्वये गुन्हा दाखल केला आहे.

कुऱ्हाडीने वार करून जखमी केले

-नमो महाराष्ट्र नेर

जाण्या येण्यास त्रास होतो इथे बांधकाम करू नको या कारणांवरून वाद होऊन कुऱ्हाडी वार केल्याची घटना हनुमान नगर येथे घडली. नेर शहरातील हनुमान नगर येथे शेख अक्रम शेख मुबारक यांचे घराचे बांधकाम चालू होते दिनांक 26 सप्टेंबर रोजी दुपारी दोन वाजता च्या दरम्यान फुकट नगर नेर येथे राहणारा शेख इकराम शेख जब्बार हा बांधकाम स्थळी आला व इथे बांधकाम करू नको जाण्या येण्यास त्रास होतो. या कारणावरून वाद करून हातातील कुऱ्हाडीने हातावार वार केला असता सज्जदार बोटावर ब सल्याने जखम झाली. यावेळी शिबीगाळ करून जखमे मारण्याची धमकी दिली. अशा फिर्यादीच्या जबाबी रिपोर्ट करून नेर पोलीस स्टेशन येथे कलम 351(2),(3),352बी एन एस मुद्दा दाखल केला आहे.

त्या आरोपींना दोन दिवसाचा पीसीआर

-नमो महाराष्ट्र

पोलीस स्टेशन अवधूतवाडी, यवतमाळ येथील डी. बी. पथकाने अंतराज्यीय जनावर तस्करीविरुद्ध कारवाई करून मध्य प्रदेश राज्यातून तेलंगणा व आंध्र प्रदेश राज्याच्या दिशेने कत्तलीच्या उद्देशाने घेऊन जाण्यात येत असलेल्या एकूण ६४ जनावरांची सुटका केली आहे. ३ जनाद्वारे मु्त अवस्थेत आढळून आली असून, उर्वरित जनावरांची कत्तलीपासून सुटका करून त्यांना सुस्थित ठिकाणी हलविण्यात आले आहे. सदर प्रकरणात मोहब्बत अली, वय २४ वर्षे, रा. सारंगपूर, उत्तर प्रदेश (वालक), एकदाम मोहम्मद अजगर, वय ३४ वर्षे, रा. भोपाल, असीम बोर्ड, मध्य प्रदेश, वाजिद अली साबीर अली, वय ३५ वर्षे, रा. सारंगपूर, उत्तर प्रदेश आणि मोहम्मद अलम मोहम्मद अजगर, वय ३५ वर्षे, रा. भोपाल, असीम बोर्ड मध्य प्रदेश, बांय्याविरुद्ध संबंधित कायद्यान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर कारवाईमध्ये ६४ जनावरांची एकूण किंमत ₹२,००,००/-, कॅटर वाहनाची अंदाजे किंमत ₹३०,००,००/-, तसेच आरोपींपाा तय्यारतून ३ मोबाईल फोन, एकूण ₹३०,०००/-, असा एकूण ₹६३,९०,०००/- (जेव्हाळीस लाख दहा हजार रुपये) किमतीचा मुद्दामाल जप्त करण्यात आला आहे. आरोपींना पोलीसवायसमक्ष हजर केले असता त्यांचा दोन दिवसांचा पोलीस कोर्टी रिमांड (PCR) मंजूर करण्यात आला आहे.

शेतकऱ्यांच्या मदतीत कमतरता पडणार नाही

महसूल मंत्री ना. चंद्रशेखर बावनकुळे : दुष्काळग्रस्त भागाची पाहणी, बळीराजाच्या जाणल्या व्यथा

-नमो महाराष्ट्र यवतमाळ

राज्याचे महसूल मंत्री ना. चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी आज कळंब तालुक्यातील नरसापूर येथील दुष्काळग्रस्त शेत पिकाची पाहणी केली. यावेळी त्यांनी शेतकऱ्यांशी संवाद साधून पीक परिस्थिती, बीज, पाणी उपलब्धतेबाबत विचारपूस केली. तसेच पाणी बचतीच्या कामांसह पीक पाहणी, पंचनामे युद्धपातळीवर करण्याचे निर्देश प्रशासनाला दिले. तसेच राज्य शासनाने राज्यातील २६५ तालुक्यात दुष्काळ जाहीर केला

आहे. शासन गतीने काम करत आहे. शेतकऱ्यांच्या मदतीत कमतरता पडणार नाही. शेतकऱ्यांना जास्त जास्त मदत करण्याची जास्त जास्त मदत करण्याची

शासनाची भूमिका असल्याचे त्यांनी शेतकऱ्यांना आश्‍वस्त केले. यावेळी आदिवासी विकास मंत्री प्रा.डॉ. अशोक उईके, खासदार संजय

आज यवतमाळ जिल्हा काँग्रेसचे धरणे निवडणूक आयोगाच्या कारभाराविरोधात जिल्हाकचेरीसमोर आंदोलन

-नमो महाराष्ट्र यवतमाळ

अखिल भारतीय काँग्रेस कमिटी व महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीच्या निर्देशानुसार मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्या कारभाराबाबत काँग्रेस पक्षाने उपस्थित केलेल्या प्रश्नांच्या पार्श्वभूमीवर यवतमाळ जिल्हा काँग्रेस कमिटीच्या वतीने सोमवार, दि. २८ सप्टेंबर २०२६ रोजी सकाळी ११ वाजता जिल्हाधिकारी कार्यालय,

सहभागी होण्याचे आवाहन

- या आंदोलनात यवतमाळ जिल्ह्यातील काँग्रेस पक्षाचे सर्व नेते, पदाधिकारी, तालुका व शहर काँग्रेस कमिटीचे पदाधिकारी, ब्लॉक काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष व पदाधिकारी, महिला काँग्रेस, युवक काँग्रेस, NSUI, सेवादल तसेच विविध विभाग व सेलचे पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांनी मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष अॅड. सचिन नाईक यांनी केले आहे.
- लोकशाही व्यवस्था, मतदार यादी आणि निवडणूक प्रक्रियेबाबत पक्षाची भूमिका प्रभावीपणे मांडण्यासाठी सर्व संबंधित पदाधिकारी व कार्यकर्त्यांनी वेळेवर उपस्थित राहावे, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

यवतमाळ येथे धरणे आंदोलन करण्यात येणार आहे. देशभरातील जिल्हा काँग्रेस कमिठ्यांना २८ सप्टेंबर रोजी जिल्हाधिकारी कार्यालयांवर आंदोलन करण्याचे निर्देश काँग्रेसकडून देण्यात आले आहेत.

मतदार यादीच्या विशेष सखोल पुनरीक्षणासह निवडणूक प्रक्रियेतील विविध बाबींवर काँग्रेस पक्षाने प्रश्न

उपस्थित केले असून, मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्यावर कारवाई करण्याची तसेच त्यांच्या कार्यकाळातील निर्णय व मतदार यादीतील बदलांची स्वतंत्रपणे समीक्षा करण्याची मागणी पक्षाने केली आहे. दरम्यान, निवडणूक आयोगाने SIIR संदर्भातील आदेश तिन्ही निवडणूक आयुक्तांच्या मंजूरीनंतरच जारी झाल्याचे म्हटले आहे.

यंदाचा गणेशोत्सव ठरला खऱ्या अर्थाने पर्यावरणपूरक

यवतमाळ ग्रामीण पोलीसांचा खडा पहारा

-नमो महाराष्ट्र यवतमाळ :

गेल्या काही वर्षांपासून सण-उत्सवांमध्ये डोंबे, फ्राइमा, बॅजो आणि कर्णकर्कशा इलेक्ट्रॉनिक वाद्यांचा वादता वापर केवळ कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न बनला नव्हता, तर तो मानवी आरोग्य, समाज आणि पर्यावरणासाठीही अत्यंत घातक ठरत होता. मात्र, यंदाच्या गणेशोत्सवाने या सर्व चिंतेना बाजूला सारत जिल्ह्यात एक नवा आणि रस्तुत्य पायंडा पाडला आहे. न्यायालयाच्या निर्देशांचे कडक पालन करत आणि डोंजेच्या कर्णकर्कशा कोलाहलाला पूर्णपणे फाटा देत, यंदा यवतमाळच्या गल्लीबोळात केवळ पारंपरिक वाद्यांचा निनाद गुंजला आणि एका खऱ्या अर्थाने संस्कृतीप्रधान व पर्यावरणपूरक उत्सवाचा

पोलिस दादांच्या आवाहनाला प्रतिसाद

- धनी प्रहूषण टाळण्यासाठी खुद्द जिल्हा पोलिस अधिक्षक व त्यांच्यासह अनेक ठाणेदारींनी नागरिकांना हिजे न वाजविण्यासाठी आवाहन केले होते. या आवाहनाला नागरिकांनी १०० टक्के प्रतिसाद देत त्यांच्या विनंतीचा मान ठेवला. व बापर्णा शांततापुर्ण वातावरणात भावपूर्ण निरोप दिला.

श्रीगणेशा शाला आहे. यवतमाळ ग्रामीण पोलिस ठाण्याअंतर्गत तब्बल ८१ मंडळ येत असून यंदाच्या **■ शेवटच्या पानावर**

भटक्या कुत्र्यांचा अक्षरशः आतंक! खेळता खेळता चिमुकलींवर कुत्र्याची झडप : गालाला घेतला चावा

-नमो महाराष्ट्र प्रतिनिधी

वणी : घराच्या अंगणात खेळणाऱ्या चिमुकलीला एका भटक्या कुत्र्याने तिच्यावर झडप घालत गालाचा लव्चका तोडला विठ्ठलवाडी परिसरात 26 सप्टेंबर रोजी घडलेल्या या धक्कादायक घटनेने नागरिकांच्या काळजाचा ठोका चुकला असून लहान मुलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा निर्माण झाला झाला आहे. घराच्या बाहेर खेळत असताना

अखेर पालिका प्रशासनाला 'जाग'!

- पालिका प्रशासनाची टीम विठ्ठलवाडी परिसरात दाखल झाली असून बालिकेवर हल्ला करणाऱ्या कुत्र्यांचा शोध सुरू करण्यात आला आहे नागरिकांच्या सुरक्षितेच्या हद्दीने संबंधित कुत्र्याला पकडण्यासाठी प्रयत्न सुरू आहे शहरातील मोकाट कुत्र्यांचा प्रश्न नवीन नाही यापूर्वी नगरपालिका प्रशासनाने कुत्र्यांना पकडण्यासाठी मोहीम राबवली होती आणि कुत्र्यांचे लसीकरण ही करण्यात आले मात्र त्यानंतरही शहरातील विविध भागात मोकाट कुत्र्यांचे कळप पुन्हा दिसून आल्याने नागरीकांकडून उपाय योजनेच्या प्रश्न उपस्थित होत आहे

अचानक कुत्र्याने बालिकेवर हल्ला केला या हल्ल्या तिच्या गालाला गंभीर दुखापत झाली चेहऱ्यावर झालेली जखम पाहून कुटुंबीय अक्षरशः हादरले बालिकेला तातडीने उपचारासाठी दाखल करण्यात आले जखम गंभीर असल्याने पुढील उपचारासाठी तिला नागपूर येथे हलवण्यात आले आहे या घटनेनंतर परिसरात भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे आल्या मुलाला घराबाहेर

खेळण्यासाठी पाठवायचे तरी कसे असा प्रश्न पालकांसमोर उभा टाकला आहे विशेषतः सायंकाळच्या वेळी परिसरात भटक्या कुत्र्यांचे कळप फिरत असल्याने नागरिकांमध्ये चिंतेचे वातावरण आहे घटनेचे गांभीर्य लक्षात घेऊन नगरपालिका प्रशासनाने तातडीने दखल घेतली आहे रस्त्यावरून जाणारा नागरिकांच्या मागे लागणे दुचाकी स्वारांचा **■ शेवटच्या पानावर**

भरधाव कारच्या धडकेत निवृत्त शिक्षक ठार

-नमो महाराष्ट्र । वणी

शेतातून दुचाकीने वणीकडे परत येत असलेल्या निवृत्त शिक्षकाच्या दुचाकीला भरधाव स्विफ्ट कार वाहनाने मागून जोरदार धडक दिल्याने त्यांच्या जागीच मृत्यू झाला ही दुर्दैवी घटना रविवारी सायंकाळी चार वाजताच्या सुमारास घुघूस मार्गावरील जन्नत हॉटेल समोर घडली. बाळासाहेब टोंगे राहणार प्राप्ती नगर असे अपघातात मृत्यू झालेल्या निवृत्त शिक्षकांचे नाव आहे. ते जनता विद्यालयातून शिक्षक म्हणून निवृत्त झाले होते. मिळालेल्या माहितीनुसार टोंगे रविवारी आपल्या मूळ गावी फुड येथे

दुचाकीने गेले होते ते ते वाहान वणीकडे परत येत असताना जन्नत हॉटेल समोर त्यांच्या दुचाकीला मागून येणाऱ्या भरदास स्विफ्ट कार क्रमांक एम एच 29 ए बी 7771 ने जोरदार धडक दिली. धडके नंतर त्यांना काही अंतर फरकट नेण्यात आल्याचे सांगण्यात येत आहे या भीषण अपघातात त्यांच्या घटनास्थळी मृत्यू झाला अपघाताची माहिती मिळताच परिसरातील नागरिकांनी घटनास्थळी गर्दी केली घटनेमुळे प्राप्ती नगर परिसरात शहरात परिसरासह शहरात हळहळ व्यक्त होत आहे अपघाताबाबत पोलीसांनी पुढील कारवाई सुरू केली आहे.

स्फोटक विक्रेत्यासह तिघांवर गुन्हा; निष्काळजी हाताळणीचा ठपका, वेल्डिंग करतांना घडली घटना

विना परवाना स्फोटकांचा खेळ; चौघांचा बळी!

-नमो महाराष्ट्र । अजय कानडे

उमरखेड : विना परवाना स्फोटके बाळगून त्यांची निष्काळजीपणे हाताळणी करणे आणि परवाना नसतानाही स्फोटके पुरविल्याप्रकरणी उमरखेड पोलीसांनी स्फोटक विक्रेत्यासह तिघांविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. ढाणकी रोडवरील बेलबाजाराजवळ २६ सप्टेंबर रोजी झालेल्या भीषण स्फोटात चार जणांचा मृत्यू, तर दहा जण जखमी झाले होते. या दुर्घटनेनंतर तालुक्यातील ब्लास्टिंगसाठी वापरल्या जाणाऱ्या स्फोटकांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे. या प्रकरणात बाळढी येथील अप्पाराव माधवराव बोक्से (५५),

त्यांचा मयत मुलगा वैभव बोक्से आणि ढाणकी येथील बळीराम नरवाडे (५०) यांच्याविरुद्ध उमरखेड पोलीस ठाण्यात विविध कलमांन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. २६ सप्टेंबर रोजी सकाळी सोडेअकराच्या सुमारास ढाणकी

रोडवरील बेलबाजाराजवळील वेल्डिंग दुकानात ट्रॅक्टरवर वेल्डिंगचे काम सुरू होते. याचवेळी ट्रॅक्टरमध्ये असलेल्या स्फोटकाचा अचानक स्फोट झाला. स्फोटाची तीव्रता एवढी होती की परिसर हादरून गेला. या दुर्घटनेत चार जणांचा मृत्यू झाला, तर दहा जण जखमी झाले.

तालुक्यातील ब्लास्टिंग वाहनांची तपासणी होणार ?

- उमरखेड तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये दगड फोडणे, विहिरी खोदणे आणि इतर कामांसाठी ब्लास्टिंग करणारी वाहने फिरताना दिसतात. या वाहनांमधून स्फोटकांची वाहतूक व हाताळणी केली जाते. मात्र, संबंधित वाहनधारकांकडे आवश्यक परवाने आहेत का, स्फोटके नियमानुसार साठवली जातात का आणि ती हाताळणाऱ्या व्यक्तींना आवश्यक प्रशिक्षण आहे का, याची तपासणी होणे गरजेचे आहे.
- उमरखेडच्या भीषण स्फोटात चार जीव गेल्यानंतर प्रशासनाने आता केवळ दुर्घटनेपुरता तपास न करता तालुक्यातील स्फोटकांची संपूर्ण साखळी तपासण्याची गरज निर्माण झाली आहे. स्फोटक विक्रेते, साठवणूकदार, वाहतूकदार आणि ब्लास्टिंग वाहनधारकांची तपासणी करून अनधिकृत स्फोटकांवर कठोर कारवाई करण्याची मागणी जोर धरत आहे.

पोलीस कॉन्स्टेबल किरण राठोड यांच्या फिर्यादीनुसार, अप्पाराव बोक्से व त्यांचा

मुलगा वैभव यांच्याकडे स्फोटके **■ शेवटच्या पानावर**

काँग्रेसचा 'फेक नोटिह्' उघडा पडला: मुख्यमंत्री

■ निवडणूक आयोगाच्या पत्रकार परिषदेमुळे काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांचा 'फेक नोटिह्' पूर्णपणे उघडा पडला असल्याचा दावा करत, राहुल गांधी संवैधानिक संस्थांना बदनाम करून देशात अतिडावी राजवट आणण्याचा आणि अराजकता माजवण्याचा प्रयत्न करत असल्याचा घणाघाती आरोप मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केला आहे. संविधानाचे पुस्तक हातात घेऊन घटनात्मक संस्थांवरील जनतेचा विश्वास उडवणे हे राहुल गांधींचे पूर्वनियोजित डिझाइन असून, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी व्यक्त केलेली अराजकतेची भीती आज ते खरी करून दाखवत असल्याचेही फडणवीस यांनी म्हटले.

पीक पेराचा विषय ऑन द स्पोर्ट मार्गी

■ या पाहणी दौऱ्यादरम्यान डिसीएस अ‍ॅपवर पीक पेरा नोंदणी केल्यानंतर सॉफ्टवेअर/संकेतस्थळावर हा पीक पेरा प्रदर्शित होत नसल्याची बाब महसूल मंत्र्यांच्या लक्षात आणून देण्यात आली. त्याची वेळीच दखल घेत अतिरिक्त मुख्य सचिव, कृषी आयुक्त आणि जमाबंदी आयुक्त यांना कॉन्फरन्स कॉल करून अडचणी सोडविण्याचे निर्देश महसूल मंत्री ना.चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी दिले.

देशमुख, मुख्य कार्यकारी अधिकारी विशाल खत्री, जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी मनोजकुमार ढगे, माजी आमदार संजीवरेड्डी बोटकुंरवार, अ‍ॅड. प्रफुल्ल चव्हाण, नितीन भुतडा, प्रिया तोडसाम, आरती फुफाटे, देवानंद

पवार, उपविभागीय अधिकारी सुधीर पाटील, तहसीलदार अभय देशपांडे, गटविकास अधिकारी अजय चव्हाण आणि तालुका कृषी अधिकारी सुहास बेंडे यांच्यासह संबंधित अधिकारी व शेतकरी बांधव उपस्थित होते.

यंदा गणरायाला पारंपारिक पद्धतीने निरोप

-नमो महाराष्ट्र प्रतिनिधी वणी

यावर्षीचा गणेशोत्सव शहरासाठी सामाजिक भान आणि शिस्तीचा नवा आदर्श ठरला दरवर्षी गणेश विसर्जन मिरवणुकीत डोंजे ,बॅजो आणि मोठ्या आवाजातील ध्वनी क्षेत्रांचा पाहायला मिळत असायचा यंदा मात्र या प्रकाराला मोठ्या प्रमाणात आळा बसला. शहरातील गणेश मंडळांनी पारंपारिक पद्धतीने गणरायाला निरोप देत ध्वनी प्रदूषण टाळण्याला प्राधान्य दिले त्यामुळे वृद्ध लहान मुले तसेच ध्वनी प्रदूषणाचा त्रास होणाऱ्या नागरिकांना मोठा दिलासा मिळाला वनी पोलीस स्टेशन तर्फे उत्सव साजरा करताना नियमाचे पालन करण्याची आव्हान करण्यात आले होते पोलीसांच्या या आव्हानाला गणेश मंडळांनी सकारात्मक प्रतिसाद दिल्याने यंदाचा विसर्जन मिरवणुकीत दिसून आले गणेश विसर्जन मिरवणुकीत मोठ्या आवाजातील डोंजे आणि बॅजो चा वापर न झाल्याने शहरातील वातावरण तुलनेने शांत आणि भक्तीमय राहिले पारंपारिक वाद्य भजन आणि घोषणांच्या माध्यमातून गणरायाला निरोप देण्यात आला उत्सवाचा आनंद घेण्यासाठी मोठ्या आवाजाची गरज नसते हे मंडळांनी प्रत्यक्ष कृतीतून दाखवून दिले

संपादकीय

आयोगाच्या कारभारावर आयुक्तांचाच आक्षेप!

निवडणूक आयोग घटनात्मक संस्था आहे. तो ‘स्वायत्’ असल्याचे घटना सांगते. त्यावर टीका सुरु झाल्यावर ‘भाजप’त्याचे समर्थन का करत आहे ? त्या पक्षाचे प्रवक्ते विरोधी पक्षांवर टीका का करत आहेत?

निवडणूक आयोगातील दोन आयुक्तांनी आयोगाच्या कार्यशैलीबद्दल आक्षेप नोंदवले. तेही १० महिन्यांत १४ वेळा. ही साथी बाब नाही. आयोगाच्या अनेक निर्णयांबाबत या दोन आयुक्तांना आयोगाने अंधारात ठेवले. येथे आयोग म्हणजे मुख्य निवडणूक आयुक्त असा अर्थ घ्यावा लागेल. नवीन मतदार नोंदण्यासाठी असलेल्या अर्ज क्रमांक ६ मध्ये केलेले बदल ‘बेकायदा’ व ‘अनधिकाराने’ केले आहेत. (तो) युवकांना त्रास देण्याचा प्रकार आहे, अशा कडक शब्दांत या आयुक्तांनी आपला आक्षेप नोंदवला होता. ते धुडकावून तो अर्ज नागरिकांच्या माथी मारला गेला. या मागे कोण आहे? हे जनतेस कळले पाहिजे. या वर्षाच्या प्रारंभी आयोगाने ‘ईसीआयनेट’हे पोर्टल सुरु केले. कोट्यवधी मतदारांच्या सुविधेसाठी ते आहे, त्यामुळे पारदर्शकता, विश्‍वासाह्ता वाढेल असे तेव्हा सांगितले गेले. मात्र ज्यांनी मतदारांची नावे यादीत समाविष्ट करायची किंवा वगळायची, अशा राज्य पातळीवरील अधिकाऱ्यांनाही ते काम करता येत नसल्याचे अल्पावधीत दिसले. एका प्रकारे त्या अधिकाऱ्यांना या पोर्टलच्या ‘बाहेर’ ठेवण्यात आले. कारण आयोगाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाने ‘प्रवेश’ (अॅक्सेस) ‘मर्यादित’ केला होता. ही कसली पारदर्शकता? उघड झालेल्या माहितीने निवडणूक आयोग व मुख्य आयुक्तांवरील संशय गडद झाला आहे.

मतदार याद्यांची विशेष तीव्र पडताळणी -एसआयआर-बिहारमध्ये सुरु झाली तेव्हा पासून त्याची कार्यपद्धती व त्या मागील तर्कशास्त्र यांविषयी आक्षेप घेतले जाऊ लागले. नंतर पश्चिम बंगाल व आता महाराष्ट्रासह अनेक राज्यांत ती सुरु असतानाही ते आक्षेप कायम आहेत. आपले ‘अस्तित्व’ सिद्ध करण्याची जबाबदारी या मोहिमेने मतदारांवर टाकली आहे. अनेक कागदपत्रे पुराव्यादाखल मागितली गेली. त्या साठी नागरिकांना वेळ कमी दिला गेला. गेल्या अनेक निवडणुकांत मतदान केलेल्यांचेही नाव ‘एसआयआर’मधून वगळले गेले. पश्चिम बंगालमध्ये ३८ लाखांपेक्षा जास्त जणांनी त्या बदल अपील केले. त्या पैकी केवळ १ लाख २२ हजार अपिलांवर निर्णय झाला. बाकीच्या लाखो मतदारांचे काय करणार? गोव्यातील ९७ ‘पात्र’ मतदारांची नावे वगळली गेली आहेत ती पुन्हा समाविष्ट करावी असे ‘ई मेल’ गोव्याच्या मुख्य निवडणूक अधिकाऱ्यांनी एका आठवड्यात आठ वेळा दिल्लीस निवडणूक आयोगास पाठवले. उप निवडणूक आयुक्तांनी तसे आदेशही दिले; पण अंतिम यादीत त्या मतदारांची नावे नव्हती. आयोगाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाने ते आदेश जुमानले नाहीत असा त्याचा अर्थ होतो. मतदार कोणावर व कसा विश्‍वास ठेवणार? नवे मतदार नोंदणे, नावे वगळणे किंवा समाविष्ट करणे, संपूर्ण मतदार यादीचे रक्षण करणे या प्रक्रियेचे केंद्रीकरण करण्यासही दोन निवडणूक आयुक्तांनी विरोध दर्शवला होता. त्याचीही दखल कोणी व का घेतली नाही? मागील ‘एसआयआर’च्या वेळी आई/वडील, आजी/ आजोबा ‘हयात’होते का? हा प्रश्न नव्या मतदार नोंदणीसाठी सक्तीचा करण्यात आला आहे. तो पूर्वी नव्हता. हा ‘बदल’ दोन आयुक्तांना सांगण्यात का आला नाही? तो ‘कोणाच्या सांगण्यावरून’ केला गेला? ‘एसआयआर’च्या प्रक्रियेस आक्षेप घेण्यास अनेकांनी न्यायालयात धाव घेतली. सर्वोच्च न्यायालयाने बंगालमध्ये लवाद नेमण्याचे आदेश दिले. अन्य राज्यांत ते का नाहीत? ‘एस आय आर’च्या तीन टप्प्यांत सुमारे १३ कोटी नावे वगळली जाणे संशयास्पद आहे. नावे वगळण्यासाठी ‘तार्किक विसंगती’ (लॉजिकल डिस्क्रिपन्सी) हे नवे कारण आयोगाने काढले आहे. त्याचा अर्थ काय? तळातील शेवटच्या मतदारापर्यंत पोचून त्याचे नाव यादीत समाविष्ट करणे, त्यास मतदानाचा घटनात्मक हक्क देणे ही निवडणूक आयोगाची जबाबदारी आहे. मात्र गेल्या काही वर्षांतील आयोगाचा कारभार विपरीत आहे. निवडणूक आयुक्तांच्या नियुक्तीचे अधिकार केंद्र सरकारच्या हाती एकवटले आहेत. त्या मुळे, हा आयोग कोणाचा? तो कोणासाठी आहे? एसआयआरचा हेतु काय? हे प्रश्न उभे राहतात.

मेघालय म्हटले, की डोब्र्यांसमोर उभे राहतात धुक्याने वेढलेले डोंगर, कोसळणारे असंख्य धबधबे आणि वर्षाचे बारा महिने बसणारा पाऊस. ‘जगातील सर्वाधिक पावसाचे ठिकाण’ म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या मेघालयात यंदा मात्र सरासरीपेक्षा कमी पाऊस झाला. ही केवळ एका वर्षातील हवामानातील चुकीची घटना आहे, की भारतीय मान्सूनच्या बदलत्या स्वभावाचा गंभीर इशारा?

ज्या राज्याची ओळखच पावसामुळे आहे, त्याच राज्यात पावसाची कमतरता भासणे ही घटना साधी नाही. मेघालयातील पाऊस हा केवळ स्थानिक हवामानाचा विषय नाही, तर भारतीय मान्सूनची ताकद, बंगालच्या उपसागरातील आर्द्रतेचे वितरण आणि हवामानातील संतुलन यांचे तो प्रतीक मानला जातो. त्यामुळे मेघालयात पाऊस कमी पडणे ही संपूर्ण मान्सून व्यवस्थेतील बदलाची चाहूल समजली पाहिजे.

हवामान विभागाच्या आकडेवारीनुसार ४ जून ते २८ जुलै या कालावधीत मेघालयात साधारण ६३२.१ मिलीमीटर पाऊस अपेक्षित होता. प्रत्यक्षात मात्र केवळ २७२.९ मिलीमीटर पावसाची नोंद झाली. म्हणजेच पावसात तब्बल ५७ टक्क्यांची तूट आली. विशेष म्हणजे मेघालयच नव्हे, तर आसाम, अरुणाचल प्रदेश आणि मणिपूरमध्येही सरासरीपेक्षा मोठी घट नोंदवली गेली आहे. यावरून ईशान्य भारतातील संपूर्ण मॉन्सून प्रणाली यंदा कमकुवत राहिल्याचे स्पष्ट होते. मेघालयात इतका पाऊस का पडतो, यामागे त्याची भौगोलिक रचना कारणीभूत आहे. बंगालच्या उपसागरातून येणारे दमट मान्सून वारे खासी, जयंतिया आणि गारो पर्वतरांगांवर आदळतात. पर्वतांवर चढताना हे वारे थंड होतात आणि त्यातील जलबऱ्याचे रूपांतर पावसात होते.

हवामानशास्त्रात याला ‘ओरोग्राफिक रेनफॉल’ म्हणजेच पर्वतीय वर्षाव असे म्हटले जाते. या नैसर्गिक प्रक्रियेमुळे मासिनराममध्ये सरासरी ११ हजार ८०२ मिलीमीटर, तर सोहरामध्ये ११ हजार ३५९ मिलीमीटर वार्षिक पाऊस पडतो. त्यामुळेच ही दोन्ही ठिकाणे जगभर प्रसिद्ध झाली; मात्र यंदा या प्रक्रियेलाच खीळ बसल्याचे दिसते.

हवामान विभागाच्या मते, बंगालच्या उपसागरात निर्माण झालेली कमी दाबाची प्रणाली ओडिशामार्गे मध्य भारताकडे सरकली. त्यासोबतच मोठ्या प्रमाणातील आर्द्रताही पश्चिम आणि मध्य भारताकडे वळली. परिणामी, मध्य प्रदेश, छत्तीसगढ, उत्तर प्रदेश, राजस्तान, महाराष्ट्र यांसारख्या राज्यांमध्ये जोरदार पाऊस झाला; पण उत्तर प्रदेश, राजस्तान, महाराष्ट्र यांसारख्या राज्यांमध्ये जोरदार पाऊस झाला; पण मुख्य सक्रिय पट्ट्याबाहेर राहिला. त्यामुळे ढगांची निर्मिती कमी झाली आणि मुसळधार पावसासाठी आवश्यक असलेली सततची आर्द्रता त्या भागात पोहोचलीच नाही. इनसॅट-३डीएस उपग्रहाच्या प्रतिमांमध्ये मध्य भारतावर दाट ढगांचे साम्राज्य दिसत असताना मेघालयावर ढग विरळ आणि तुटक दिसतात. शिलांग हवामान केंद्राच्या

माध्यम न राहता निर्णयप्रक्रियेतील महत्त्वाचा भाग बनेल.

या उपग्रहाचा आणखी एक महत्त्वाचा उपयोग म्हणजे शेतीसाठी आहे. भारताच्या अर्थव्यवस्थेत शेतीचे महत्त्व लक्षात घेता, हवामानातील बदल, पाण्याची उपलब्धता, जमिनीची गुणवत्ता आणि पिकांची स्थिती यांचे अचूक निरीक्षण करणे अत्यावश्यक आहे. शेतात प्रत्यक्ष जाऊन प्रत्येक पिकाची स्थिती तपासणे शक्य नाही; मात्र उपग्रहांच्या मदतीने मोठ्या क्षेत्रावरील पिकांची वाढ, वनस्पतींची स्थिती, जमिनीतील ओलावा आणि काही प्रमाणात पिकांवरील ताण याचा अंदाज घेता येतो. यामुळे शेतीविषयक धोरणे अधिक अचूक करण्याची संधी निर्माण होते. कोणत्या भागात पिकांची स्थिती समाधानकारक आहे, पाण्याची कमतरता कुठे आहे, अतिवृष्टीचा परिणाम कुठे झाला आहे किंवा कुठल्या प्रदेशात पीकहानीची शक्यता

अधिक आहे, याचा व्यापक आढावा घेता येतो. पीकविमा, नुकसानभरपाई, सिंचनाचे नियोजन आणि कृषी सल्ला या सर्व क्षेत्रांमध्ये अशा माहितीचा उपयोग होऊ शकतो.

मात्र उपग्रहातून मिळालेला डेटा शेतकऱ्यांपर्यंत आणि प्रशासनाच्या तळागाळातील यंत्रणांपर्यंत वेळेत पोहोचला पाहिजे. अंतराळातील माहिती केवळ सरकारी सर्व्हरवर किंवा संशोधन संस्थांच्या अहवालात अडकून राहिली, तर तिचा प्रत्यक्ष फायदा मर्यादितच राहील. पर्यावरणाच्या दृष्टीनेही पृथ्वीनिरीक्षण उपग्रहांचे महत्त्व मोठे आहे. जंगलांचा विस्तार कमी होणे, जलस्रोतांमध्ये होणारे बदल, किनारपट्टीची धूप, शहरीकरणाचा वाढता वेग, जमिनीच्या वापरातील बदल आणि नैसर्गिक अधिवासांवर होणारे अतिक्रमण यांचा सातत्याने मागोवा घेता येतो.

आज हवामानबदलामुळे

पृथ्वीवरील अनेक परिस्थिती वेगाने बदलत आहेत. या बदलांचे दस्तावेजीकरण आणि त्यांचे वैज्ञानिक विश्लेषण करण्यासाठी दीर्घकालीन उपग्रह डेटा अमूल्य ठरतो. राष्ट्रीय सुरक्षेच्या दृष्टीनेही अशा उपग्रहांचे महत्त्व दुर्लक्षित करता येण्याची गरज नाही. देशाच्या विस्तीर्ण भूमीमा आणि समुद्रकिनार्यामुळे सतत देखरेख ठेवणे हे मोठे आव्हान आहे. सीमावर्ती भागातील हालचाली, समुद्री क्षेत्रातील बदल आणि संवेदनशील प्रदेशांमधील घडामोडींचे निरीक्षण करण्यासाठी उपग्रह तंत्रज्ञान हे महत्त्वाचे साधन ठरते. अर्थात, राष्ट्रीय सुरक्षेशी संबंधित उपग्रह क्षमतांचा तपशील सार्वजनिक करणे योग्य नसले, तरी आधुनिक युद्धनौती आणि सुरक्षा व्यवस्थेमध्ये अंतराळ तंत्रज्ञानाचे स्थान अता निर्णायक झाले आहे, हे निर्विवाद आहे. यामुळे भारताच्या अंतराळ कार्यक्रमाकडे केवळ वैज्ञानिक अभिमानाच्या दृष्टीने पाहण्याऐवजी त्याचा आर्थिक आणि सामाजिक परिणामही समजून घ्यायला हवा.

गेल्या काही वर्षांमध्ये भारतातील अंतराळ क्षेत्रात खासगी कंपन्यांचा सहभाग वाढला आहे. मात्र पुढील आव्हान केवळ अधिकाधिक उपग्रह अवकाशात पाठवण्याचे नाही. खरी कसोटी आहे ती अंतराळातून मिळणार्या माहितीचे जमिनीवरील उपयुक्त सेवांमध्ये रूपांतर करण्याची. उपग्रहाने शेतातील ओलावा मोजला; पण त्याचा उपयोग शेतकऱ्याला योग्य वेळी सिंचनाचा सल्ला देण्यासाठी झाला नाही, तर तंत्रज्ञानाची क्षमता अपुरी वापरली गेली असेच म्हणवे लागेल. उपग्रहाने पूरप्रस्त भागाचा अचूक नकाशा

रक्तात शोषण व्हावं म्हणून गोळीमध्ये SNAC हे एक विशिष्ट रसायन घातलं. सेमाग्लुटाइडची गोळी जठरात गेली की ते रसायन विरघळल्यामुळे गोळीभोवतीच्या ओट्याशा भागातली आम्लता कमी झाली. त्यामुळे सेमाग्लुटाइडचं विघटन कमी झालं. पाण्याशी वैर असलेल्या SNAC च्या संगतीमुळे सेमाग्लुटाइडची पाण्याशी मैत्री कमी झाली. मग जठराच्या पेशींभूत सेमाग्लुटाइड रक्तात शोषलं जाऊ लागलं. नाठाळ सेमाग्लुटाइड SNAC च्या सखवासामुळे सुधारलं ! ही गोळी दिवसातून एकदा घ्यावी लागते. इंजेक्शन आणि गोळ्यांचे मुख्य दुष्परिणाम मळमळ, भूक मंदावणे असे असले तरी काही रुग्णांना स्टांदुपिंड, किडनी आणि डोळ्यांचे गंभीर त्रास उद्भवतात. सेमाग्लुटाइडच्या गोळ्या या औषधशास्त्रातला एक महत्त्वाचा टप्पा !

मधुमेहावरील नवीन औषध

असतात. सेमाग्लुटाइड आकाराने मोठं. शिवाय त्याची पाण्याशी मैत्री. या दोन्ही गुणधर्मांमुळे ते आतड्याच्या पेशींभोवतीच्या चिकट द्रवातून पेशींपर्यंत पोचू शकत नाही. पोचलं तरी त्याचं आतड्यातून रक्तात शोषण अतिशय कमी प्रमाणात होतं. अशा परिस्थितीत सेमाग्लुटाइडच्या गोळ्या कितपत परिणामकारक ठरतील याची शाब्ज्ज्ञांना खात्री नव्हती.

इन्सुलिन आणि इतर प्रथिन/पेट्टाइड प्रकारची औषधं तोंडावाटे द्यायचे कमी प्रयत्न झाले नव्हते ! यातल्या बहुतेक औषधांना याच अडचणींना तोंड द्यावं लागलं होतं आणि ‘विजयी’ होणं फार

कुणाला जमलं नव्हतं. तोंडावाटे दिलेल्या इन्सुलिनचं रक्तात शोषण होतं सुमारे २% तर सेमाग्लुटाइडचं १%. अशा परिस्थितीत सेमाग्लुटाइड तोंडावाटे द्यायचा प्रयत्न करणं कुणाला वेडेपणाचं वाटलं असतं. पण तरीही या सगळ्या अडचणींना सकारात्मकतेची एक किनार होती. सेमाग्लुटाइड खूप कमी डोसमध्ये परिणामकारक होतं, आणखी एक महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे सेमाग्लुटाइडचा परिणामकारक डोस आणि दुष्परिणाम दाखवणारा जास्त डोस, या दोहोंमधील फरक मोठा होता. म्हणजे काय तर औषध थोडं कमीजास्त शोषलं गेलं तरी लगेच मोठे दुष्परिणाम दिसायची शक्यता

नव्हती. यामुळे ह्रूप येऊन शाब्ज्ज्ञांनी सेमाग्लुटाइडच्या गोळ्या विकसित करायला सुरुवात केली.

सेमाग्लुटाइडच्या विघटनाला कारणीभूत असलेलं जठरातलं आम्ल आणि प्रोटीएज शरीराची विकरं अन्नचपनासाठी आणि शरीरातल्या इतर जैवरासायनिक प्रक्रियांसाठी अत्यावश्यक असतात. सेमाग्लुटाइडचं विघटन होऊ नये म्हणून त्यांच्यात ढवळाढवळ करणं कठीण होतं. पेट्टाइड गटातल्या बहुतेक औषधांचा आकार फरक मोठा होता. म्हणजे काय तर असते. त्याबाबतही फारसं काही करणं सोपं नव्हतं. मग शाब्ज्ज्ञांनी औषधाचं जठरातून

दै.नमो महाराष्ट्र हे वृत्तपत्र मुद्रक, प्रकाशक, मालक विनोद व्ही.बी.उर्फ बाळासाहेब घुईखेडकर यांनी महाराष्ट्र प्रकाशन जि.प.विल्डींग, आणीं रोड, येथे मुद्रित करून दै. नमो महाराष्ट्र कार्यालय जि.प.विल्डींग आणीं रोड यवतमाळ येथे प्रकाशित केले आहे. स्थापना : १९७८ Daily Namو Maharashtrа
आर.एन.आय.नं.एम.एच.47117/85 पोस्ट सबलत्त क्र.Yt।107/2024-26 यवतमाळ कार्यालय : जि.प.विल्डींग, आणीं रोड, यवतमाळ मोबाईल नंबर 9422165689 : सर्व वाद यवतमाळ न्यायालयाअंतर्गत

